

Innst. S. nr. 214

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.prp. nr. 6 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 110/2004 av 9. juli 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 110/2004 av 9. juli 2004 ble Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet tatt inn i EØS-avtalen. Etersom gjennomføring i norsk rett krever lovendring, ble EØS-komiteens beslutning fattet med forbehold om Stortingets samtykke, i samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd.

Nærmere om direktivet

Direktivet innebærer en ytterligere harmonisering av medlemsstatenes lovgivning på området for opphavsrett og nærstående rettigheter. Direktivet gjelder innenfor rammene av EUs indre marked, med særlig henblikk på informasjonssamfunnet. Hovedmålsettingen er å harmonisere beskyttelsesnivået for digital utnyttelse av vernede åndsverk og arbeider.

Direktivet gir en bred enerett til eksemplarfremstilling til både opphavsmenn og nærstående rettighetshavere (utøvende kunstnere, kringkastingselskap, fonogram- og filmprodusenter).

Opphavsmenn gis enerett til overføring av sine verk til allmennheten. Dette omfatter også tilgjengeliggjøring for allmennheten på en slik måte at allmennheten selv kan velge tid og sted for tilgang til verket (såkalte "på forespørsel"-tjenester).

Innehavere av nærstående rettigheter gis en mer begrenset enerett enn den generelle overføringsrett opphavsmennene gis.

Opphavsmenn gis enerett til spredning.

Direktivet gir hjemmel for en rekke nasjonale unntak fra eneretten.

Unntakene kan bare gis anvendelse i visse spesielle tilfeller som ikke skader den normale utnyttelse av et verk eller annet vernet arbeid, og som ikke fører til urimelig skade for rettighetshavernes interesser.

Direktivet setter forbud mot omgåelse av tekniske beskyttelsessystemer som rettighetshaver benytter for å kontrollere tilgang til og bruk av vernede verk og arbeider.

Direktivet setter også forbud mot fjerning eller endring av elektronisk rettighetsinformasjon.

Direktivet pålegger statene å innføre passende sanksjoner og rettsmidler for håndheving av direktivets bestemmelser.

Forholdet til norsk rett

Norsk rett er i hovedtrekk i samsvar med direktivet. Direktivet nødvendiggjør likevel visse endringer i lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven).

Det vises til Ot.prp. nr. 46 (2004-2005) om endringer i åndsverkloven hvor eneretten i åndsverkloven § 2 presiseres på enkelte områder, bl.a. ved at retten til å fremstille eksemplar skal gjelde både varige og midlertidige eksemplar. Gjennomføring av direktivet nødvendiggjør enkelte endringer i åndsverkslovens kapittel om avgrensning av eneretten.

Det foreslås innført bestemmelser om forbud mot å omgå tekniske beskyttelsessystemer som kontrollerer tilgang til og bruk av vernet innhold, og bestemmelser som gir vern mot fjerning og endring av elektronisk rettighetsinformasjon som er knyttet til verket/arbeidet.

Direktivet foreskriver såkalt regional konsumpsjon av spredningsretten, dvs. at eksemplar som bare er omsatt kan importeres til Norge for videresalg med mindre rettighetshaver har samtykket. Gjennomføring av direktivets konsumpsjonsbestemmelse for opphavsmenn og deres verk vil nødvendigvis gjøre en endring i loven.

Økonomiske konsekvenser

Direktivet forutsetter at rettighetshaver ytes rimelig kompensasjon for den eksemplarframstilling som skjer.

Det foreslås at rettighetshaverne kompenseres gjennom særskilt bevilgning over statsbudsjettet. Dette fremgår av forslag til statsbudsjett for 2005, jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005) Kultur- og kirkedepartementet s. 121 (programkategori 08.30 Film- og medieformål - kap. 339 Kompensasjon for kopiering til privat bruk).

Kompensasjonens størrelse bør ligge på om lag samme nivå som i de øvrige nordiske land. Det er derfor foreslått en bevilgning på 32,5 mill. kroner. Med den foreslåtte bevilgningen til Fond for lyd og bilde på 19,5 mill. kroner, blir for 2005 den samlede kompensasjonen for kopiering av åndsverk til privat bruk på 52 mill. kroner, som er om lag på nordisk nivå.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Brit I. H. Andreassen, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Ola T. Lånke og Oddny Omdal, og fra Senterpartiet, Eli

Sollied Øveraas, viser til at ved EØS-komiteens beslutning nr. 110/2004 av 9. juli 2004 ble Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet tatt inn i EØS-avtalen. Direktivet innebærer en ytterligere harmonisering av medlemsstatenes lovgivning på området for opphavsrett og nærstående rettigheter. Direktivet gjelder innenfor rammene av EUs indre marked, med særlig henblikk på informasjonssamfunnet. Hovedmålsettingen er å harmonisere beskyttelsesnivået for digital utnyttelse av verneede åndsverk og arbeider.

Komiteen registrerer at norsk rett i hovedtrekk er i samsvar med direktivet, men at direktivet likevel nødvendigvis gjør visse endringer i lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven). Komiteen viser i denne sammenheng for øvrig til merknader til de enkelte lovforslagene i forbindelse med komiteens behandling av Ot.prp. nr. 46 (2004-2005) Om lov om endringer i åndsverkloven m.m.

MERKNADER FRA UTENRIKSKOMITEEN

Utkast til innstilling har blitt forelagt utenrikskomiteen som i brev av 27. april 2005 opplyser at komiteen ikke har merknader til utkastet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 110/2004 av 9. juli 2004 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2001/29/EF om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 30. mai 2005

Sonja Irene Sjøli
leder

Ulf Erik Knudsen
ordfører